

Kariyer Nerede Başlar? Nerede Biter?

İkinci soruyla başlayalım: kariyer nerede biter? Cevap: “emekli olunca”. Bu cevabı verdikten sonra gözümün önüne, yüksek lisans yaparken tez çalışmalarımız hakkında görüşmek için bizi evine davet eden seksenli yaşlardaki hocamız geliverdi. Kim bilir kaçınıcı emekliliğini yaşıyordu kendisi ve toplumun genel beklentisi artık köşesine çekilmesi olduğu halde o yıllardır mesleğini aşkla yapmaya devam ediyordu ve kariyerinde hep yeni sayfalar açıyordu. Akademik alanda çalışanlarda sanırım genelde durum böyle. Bir de neredeyse sahnedeleyen yaşama veda eden tiyatrocular, sanatçılar var. Yazarlık kariyeri de insanın akıl sağlığını koruduğu sürece devam ettirdiği mesleklerden bir diğeri ve daha niceleri...

Emeklilere yönelik hazırladığımız “ikinci bahar” projesi ile, farklı kişilere emekli olduktan sonra yeni bir kariyere başlayabilmeleri için “kariyer koçluğu” yapmayı hedeflemiştik. Böylece gönüllerinde yatan aslanı geç de olsa keşfetmiş ve hayallerine doğru yol almış olacaklardı. Biz bu projeyi farklı nedenlerden gerçekleştiremedik fakat bu konuyla ilgili görüştüğüm emeklilerden birisinin şu sözleri hala aklımda: “emekli adam ne yapar ki? Ya emlakçı dükkanı açar ya da lotocu olur...” bazıları emeklilik sonrası kariyerine böyle bakarken bazıları da içlerindeki girişimciyi emekli olduktan sonra hayata geçiriyorlar ve çok tutan işler yapıyorlar, bazıları kitaplar yazmaya ve o zamana değin edindikleri bilgi ve tecrübeyi kendilerinden sonra gelenlere aktarmaya başlıyorlar... Bazıları ise daha sakin, huzurlu bahçe işleriyle torunlarla uğraşan bir yeni yaşamı benimsiyorlar... Sonuçta bazılarının kariyeri emeklilikle birlikte bitiyor, bazılarının ise değişerek ya da farklılaşıp gelişerek devam ediyor.

Şimdi gelelim birinci soruya: kariyer nerede başlar? Bu sorunun da ilk akla gelen cevabı okuldan (bitirdiğimiz en son okul) mezun olduğumuz günden itibaren şeklindedir herhalde. Ama şu andaki deneyimimle ve gözlemlediklerimle söyleyebilirim ki kariyerimizi asıl belirleyen okuldan mezun olduktan sonra yapacaklarımız ve gösterdiğimiz gayret değil daha mezun olmadan önce yaptıklarımızdır. Bunu da belirleyen düşünce sistemimiz, bakış açımız, kendimizi ve yeteneklerimizi tanıma becerimiz, aldığımız destekler, kurduğumuz bağlantılar, okul arkadaşlarımızla sürdürdüğümüz ilişkiler, hocalarımızla kurduğumuz iletişimin kalitesi ve hatta ailemizle ilişki kurma tarzımız... en başta gelen de sanırım kişinin kendini iyi tanıması derken bu kendini iyi tanımayı biraz açacak olursak: hayattan beklentilerinin farkında olması, yeteneklerinin- ilgi alanlarının- isteklerinin- güçlü yanlarının ne olduğunu bilmesi, kendine ve hayata olumlu bakabilmesi ve enerjisini doğru yerlere aktarabilmesi, geleceğinden ve hayata atılmaktan korkmaması, kendisini sınırlayıcı düşüncelere sahip olmaması, sabır ve özgüvene sahip olması, bittiğini düşündüğü yerden tekrar başlayabilme gücünü kendinde bulabilmesi...

Tüm bu önemli unsurların yanı sıra mutlu ve başarılı bir kariyerin püf noktası çocukluğumuzda gizli. Hepimizin doğal olarak eğilimli ve yetenekli olduğu alanlar var. Ve biz daha çok küçük yaşlardan itibaren bu alanlarla ilgili ‘açık’lar veriyoruz. Dikkatli ebeveynler bunların farkına varıp bu alanları besleyebiliyorlar. “Fazıl Say’ın annesi olmak” kitabında yazarımız yeteneğin keşfini ve nasıl desteklenebileceğini çok detaylı bir şekilde anlatıyor. İşte bu küçükken tüyosunu verdiğimiz alanlarla ilgili işlerde, yetişkin olduktan sonra çalışma şansını yakalarsak daha mutlu ve başarılı kişiler oluyoruz. Bu söylediğimi test etmek istiyorsanız hemen kendinize dönüp bir bakın, çocukken en keyif aldığınız uğraşlar nelerdi ve şu an yaptığınız iş alanında bunları ne ölçüde kullanıyorsunuz ve mesleğiniz ne kadar sizi yansıtıyor? Ne kadar mutlu ve huzurlu gidiyorsunuz her gün işinize? Eğer çocukluk döneminde söylediğiniz, ilginizin olduğu bir mesleği (aynısını olmasa bile ilişkili olanı) seçebilmişseniz yukarıdaki sorularına olumlu cevaplar veriyorsunuz demektir. Eğer

mesleğinizin sizi yansıtmadığını ve mutsuz ettiğini düşünüyorsanız da hemen küçük bir tavsiye: çocukluğunuzdan kalma bir ilgi alanınıza yönelik en azından bir hobi seçin kendinize. Hayatınıza ne kadar büyük bir değer kattığını şaşırarak göreceksiniz.

Seçtiğimiz meslek, yaptığımız iş bizimle ilgili bir imaj oluşturuyor ve yaşam tarzımızı belirliyor. Herhangi bir mesleğin erbabı olduğumuzda artık öyle yaşamaya, bakmaya, düşünmeye, davranmaya, hassasiyetler geliştirmeye başlıyoruz. Eğer kendimizi yansıtan bir meslek seçebildiysek hayattan daha çok tatmin sağlama ve mutlu olma şansımız da artıyor, yaratıcılığımızı daha çok kullanıp işimizde en iyiler arasına girme oranımız da. O halde cevaplarımızı değiştirelim: aslında kariyerlerimiz çocukluktan başlıyor ve akıl ve vücut sağlığımızı koruduğumuz sürece de devam ediyor.

Altan Özen
Yaşam ve Kariyer Koçu
guneshayal@yahoo.com